

**COLUMNÀ**

# Digigagaziun

DA MARTIN CANTIENI\*

**P**rolog: L'impurtant a l'entschatta. I va vers la fin. Cun il virus. Sperain nus tuts. Danor ils columnists ch'han scrit columnas u glossinas coronalas mai publitgadas. Perquai: Segir è segir. Inoltrar ussa. Il medem vala per prelecziuns en cuschina. I fa prescha!



**V**ideolog: Ti es artist ed i dat ina pandemia? Las exposiziuns, ils concerts, las preschentaziuns annulladas? Betg resignar! Daventa creativ! Dumonda: Tge ideas ha la la glieud da teater? Resposta: Igl è halt da daventar creativ. Ti es scriptur e tut las prelecziuns stritgadas? I dat per franc ina soluziun creativa! Ins sto mo profitar dals avantatgs da la digitalizaziun. Cun in zichel creatividat digitala-virtuala es ti back in business!

**S**che tanta creatividat concentrada na dat betg in stausch a l'entir pajais! Tut la branscha creativa dischoccupada daventa anc pli creativa e chatta soluziuns creativas. Inspirada da la situazion singulara, animada da furnir creatividat extraordinaria! I dovrà be duas ingredienzas: Creatividat e digitalisaziun!

**T**i lavuras en la bran-scha da medias? Qua èn dumandadas soluziuns innovativas! Co divertir il public? Tut las mammas e tut ils babs sfurzads da re-

star a chasa cun traïs uf-fants e condemnads a lun-gurella infinita. Tge far? I dovrà insatge nov. Ina soluziun innovativa, virtuala e creativa!

**T**i es scolast u professu-ra u das in curs da lingua? Dir giu tut? U simpla-main tschertgar... Vus smi-nais: I dovrà ina soluziun creativa!

**E**tge è il resultat da tut questa creatividat? Video.

**C**oncerts ord stivas sen-za fin. Prelecziuns ord stivas e bargias e verandas d'enviern. Videoprelecziuns e sesidas da video. (Audas? Gea? Audas? Ti stos smatgar sin quel purtret cun il microfon stritgà tras. Là, sut la fanestra.)

**I**ls ignorants e quels che s'impipan davant paraids alvas, ils intellectuals e superbis davant curunadas da cudeschs. Ils babs dals 14 da zercladur e las famiglias senza daners davant la mai-sa da far sitg. Quels betg disads èn da vesair mo dal

nas ensi u dal nas engiu. E lura datti anc quels che chavan il nas perquai ch'els na san betg ch'ins po vesair els era sch'els na vesan betg sasez. E quels cun abuna-ments per 75 francs cun HD, quels cun ils mirs lads cun 3x4 pixels. Quels cun il mail mors senza cha-pientscha ch'i dat glieud senza Facetime.

**T**ut quai po capitar sche la creatividat dal mez mund e la digitaliza-zion s'uneschan: in video via internet!

**E**pidemiolog: Nus en-grazia in a tut las musi-cistas ch'han mussà lur sti-va, a tut ils scripturs ch'han mussà lur biro ed a tut ils educaturs ch'han tradi ils titels da lur cudeschs expo-nids en il fund davos! Nus engrazia in a tut las organi-saturas ed a tut quels che fan insatge cun medias per avair persvas musicians ed artistas e scripturas dad ex-poner lur cuschinias, abita-zions e balcuns – squisit e gratuit. Grazia!

**E**nus tuts faschain ina pitschna pauza da me-ditaziun, commemoraziun ed aduraziun. Per la crea-tividat, per la digitalisaziun e per Priit Kasesalu e Jaan Tallinn. Quels han numna-damain publitgà l'emprima versiun da Skype – l'onn 2003. Grazia!

\* Martin Cantieni da Sagogn/Turitg è bab e student da filosofia, rumantsch e linguistica da computer.